

C-650/22. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2022. október 17.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Cour d'appel de Mons (Belgium)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2022. szeptember 19.

Fellebbező:

Fédération internationale de football association (FIFA)

Ellenérdekű fél:

BZ

Beavatkozó fél:

Union royale belge des football association (URBSFA)

SA Sporting du pays de Charleroi

Az alapeljárás tárgya

Az alapeljárásban részt vevő felek abban a kérdésben nem értenek egyet, hogy a Fédération internationale de football associationnak (Nemzetközi Labdarúgó Szövetség; a továbbiakban: FIFA) és az Union royale belge des sociétés de football associationnak (belga királyi labdarúgó-szövetség, a továbbiakban: URBSFA) mint a FIFA-n belül a labdarúgás és változatai belgiumi szervezéséért és ellenőrzéséért felelős tagszervezetnek meg kell-e térítenie egy hivatásos labdarúgó játékos, BZ részére annak állítólagos elmaradt hasznát (a klubok részéről tett kötelezettségvállalási ajánlatok elvesztése), amelynek elmaradása a játékosok helyzetéről és átigazolásáról szóló FIFA-szabályzat (a továbbiakban: FIFA átigazolási szabályzata) egyes rendelkezéseinek alkalmazása folytán következett be.

A FIFA átigazolási szabályzata többek között előírja, hogy a játékosok és új klubjuk egyetemlegesen felelősek az azon klubnak járó kártérítés megfizetéséért, amellyel fennálló szerződést alapos ok nélkül megszüntették.

Ezenkívül a FIFA átigazolási szabályzata megtiltja, hogy az új klub olyan hivatásos játékost igazoljon, aki alapos ok nélkül megszüntette korábbi szerződését, és lehetővé teszi a korábbi klub számára, hogy a játékos és a klub közötti, a korábbi szerződés felmondásával kapcsolatos jogvita esetén megtagadja a játékos leigazolásához szükséges átigazolásról szóló nemzetközi tanúsítvány (ITC) kiállítását.

BZ úgy véli, hogy a FIFA átigazolási szabályzatának fent hivatkozott rendelkezései az uniós jog értelmében jogellenesek.

Az SA Sporting du Pays Charleroi belga labdarúgóklub, amely kötelezettségvállalásra irányuló ajánlatot tett BZ-nek, önként beavatkozik a FIFA és az URBSFA jogalapjai és kérelmei támogatására. Úgy véli, hogy a kötelezettségvállalásra irányuló ajánlata BZ csalárd magatartásának következménye.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió működéséről szóló szerződés 45. és 101. cikkét, hogy azokkal ellentétes:

- a FIFA átigazolási szabályzata 17.2. cikkében foglalt, az ugyanezen szabályzat 17.4. cikkében előírt sportbüntetésekkel és a 17.1. cikkben előírt pénzügyi szankciókkal összefüggésben értelmezett, a játékos és az őt alkalmazni tervező klub egyetemleges felelőségének elve, amely az azon klubnak járó kártérítés megfizetése vonatkozásában áll fenn, amellyel a szerződést alapos ok nélkül megszüntették;
- annak lehetősége, hogy a szövetség, amelyhez a korábbi klub tartozik, megtagadja a játékos új klub általi alkalmazásához szükséges átigazolásról szóló nemzetközi tanúsítvány kiállítását, amennyiben jogvita van e korábbi klub és a játékos között (a FIFA átigazolási szabályzata 9.1. cikke és 3. mellékletének 8.2.7. cikke)?

Az Uniós jog hivatkozott rendelkezései

EUMSZ 45. cikk:

„(1) Az Unión belül biztosítani kell a munkavállalók szabad mozgását.

2) A munkavállalók szabad mozgása magában foglalja az állampolgárság alapján történő minden megkülönböztetés megszüntetését a tagállamok

munkavállalói között a foglalkoztatás, a javadalmazás, valamint az egyéb munka- és foglalkoztatási feltételek tekintetében.

(3) A közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi okok alapján indokolt korlátozásokra is figyelemmel, a munkavállalók szabad mozgása jogot biztosít a munkavállalónak arra, hogy:

- a) tényleges állásajánlatokra jelentkezzen;
- b) e célból a tagállamok területén szabadon mozogjon;
- c) munkavállalás céljából valamely tagállamban tartózkodjon az adott tagállam állampolgárainak foglalkoztatására vonatkozó törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseknek megfelelően;
- d) egy tagállamban történő alkalmazását követően a Bizottság által rendeletekben meghatározott feltételek mellett az adott tagállam területén maradjon.

(4) E cikk rendelkezései nem vonatkoznak a közszolgálatban történő foglalkoztatásra.”

EUMSZ 101. cikk:

„(1) A belső piaccal összeegyeztethetetlen és tilos minden olyan vállalkozások közötti megállapodás, vállalkozások társulásai által hozott döntés és összehangolt magatartás, amely hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre, és amelynek célja vagy hatása a belső piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása, így különösen:

- a) a beszerzési vagy eladási árak, illetve bármely egyéb üzleti feltétel közvetlen vagy közvetett rögzítése;
- b) a termelés, az értékesítés, a műszaki fejlesztés vagy a befektetés korlátozása vagy ellenőrzése;
- c) a piacok vagy a beszerzési források felosztása;
- d) egyenértékű ügyletek esetén eltérő feltételek alkalmazása az üzletfelekkel szemben, ami által azok hátrányos versenyhelyzetbe kerülnek;
- e) a szerződések megkötésének függővé tétele olyan kiegészítő kötelezettségeknek a másik fél részéről történő vállalásától, amelyek sem természetüknél fogva, sem a kereskedelmi szokások szerint nem tartoznak a szerződés tárgyához.

(2) Az e cikk alapján tiltott megállapodás vagy döntés semmis.

(3) Az (1) bekezdés rendelkezéseinek alkalmazásától azonban el lehet tekinteni az olyan esetekben, amikor

- vállalkozások közötti megállapodás vagy megállapodások csoportja;
- vállalkozások társulásai által hozott döntés vagy döntések csoportja;
- összehangolt magatartás vagy összehangolt magatartások csoportja

hozzájárul az áruk termelésének vagy forgalmazásának javításához, illetve a műszaki vagy gazdasági fejlődés előmozdításához, ugyanakkor lehetővé teszi a fogyasztók méltányos részesedését a belőle eredő előnyből anélkül, hogy:

- a) az érintett vállalkozásokra olyan korlátozásokat róna, amelyek e célok eléréséhez nem nélkülözhetetlenek;
- b) lehetővé tenné ezeknek a vállalkozásoknak, hogy a kérdéses áruk jelentős része tekintetében megszüntessék a versenyt.

A vitatott rendelkezések

A FIFA átigazolási szabályzata 9. cikkének (1) bekezdése:

„A valamely egyesületnél igazolt játékos csak akkor igazolható át egy új egyesülethez, ha ez utóbbi egyesület megkapta a korábbi egyesület által kiállított, átigazolásról szóló nemzetközi tanúsítványt (ITC). Az ITC-t feltétel nélkül, ingyenesen és időbeli korlátozás nélkül kell kiállítani. Minden ezzel ellentétes rendelkezés semmis. Az ITC-t kiállító egyesület köteles e tanúsítványt másolatban megküldeni a FIFA-nak. Az ITC kiállítására irányuló igazgatási eljárást e rendelet 3. mellékletének [...] 8. cikke ismerteti.”

A FIFA átigazolási szabályzata 3. mellékletének 8.2.7. cikke:

„A korábbi egyesület nem állít ki ITC-t, ha a korábbi klub és a hivatásos játékos között szerződéses jogvita merül fel a jelen melléklet 8.2. cikkének 4b. pontjában meghatározott körülmények alapján [...]”.

A FIFA átigazolási szabályzata 3. melléklete 8.2. pontjának 4. albekezdése:

„Az ITC iránti kérelem keltétől számított hét napon belül a korábbi egyesület köteles [...]:

[...]

- b) megtagadni az ITC kiállítását és megjelölni [...] a megtagadás okát, amely lehet az a tény, hogy a régi klub és a hivatásos játékos közötti szerződés nem járt le, vagy hogy nem jött létre kölcsönös megállapodás a szerződés idő előtti megszüntetésére vonatkozóan.”

A FIFA átigazolási szabályzatának 17. cikke:

„A következő rendelkezéseket kell alkalmazni a szerződés alapos ok nélkül történő felmondása esetén:

(1) A szerződést felbontó fél minden esetben köteles kártérítést fizetni. A képzési kártérítésre vonatkozó 20. cikkre és a 4. melléklet rendelkezéseire is figyelemmel, a szerződés eltérő rendelkezése hiányában a szerződés megszüntetése miatti kártérítést az érintett országban hatályos jog, a sport sajátosságai és bármely más objektív kritérium figyelembevételével kell kiszámítani. E kritériumok közé tartozik többek között a fennálló szerződés és/vagy az új szerződés alapján a játékosnak járó díjazás és egyéb juttatások, a fennálló szerződés hátralévő időtartama, amely nem haladhatja meg az öt évet, a korábbi klub részéről felmerült vagy kifizetett költségek és kiadások (amelyek a szerződés időtartama alatt amortizálódtak), ha a megszüntetésre védett időszak alatt kerül sor.

(2) Az ilyen kártérítéshez való jog nem ruházható át harmadik személyre. Ha egy hivatásos játékos kártérítést köteles fizetni, a hivatásos játékos és annak új klubja egyetemlegesen felel annak megfizetéséért. Az összeget a felek kiköthetik a szerződésben, vagy kölcsönös megállapodásuk tárgya lehet.

3. [...]

(4) A kártérítés megfizetésének kötelezettségén kívül sportbüntetéseket kell alkalmazni azokkal a klubokkal szemben, amelyekről bebizonyosodik, hogy a védett időszak alatt megszüntették a szerződést, vagy annak megszüntetésére ösztönöztek. Az ellenkező bizonyításáig vélelmezni kell, hogy a korábbi szerződését alapos ok nélkül megszüntető hivatásos játékost a szerződés megszüntetésére ösztönözte az a klub, amely e hivatásos játékosal szerződést köt. A büntetés a klub számára annak tilalmában nyilvánul meg, hogy két teljes és egymást követő átigazolási időszak alatt nemzeti vagy nemzetközi szinten új játékosokat igazoljon le. A klub nemzeti vagy nemzetközi szinten csak a szóban forgó sportbüntetés teljes időtartamának leteltét követő következő átigazolási időszaktól kezdve igazolhat le új játékosokat. Ezen időszak előtt különösen nem élhet a jelen szabályzat 6. cikke a) pontjának 1.1. alpontjában meghatározott kivételekkel, és nem alkalmazhatja az ott meghatározott ideiglenes intézkedéseket a játékosok leigazolása érdekében”.

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 BZ, jóllehet közte és korábbi klubja, a Lokomotiv Moszkva között a FIFA vitarendezési tanácsa előtt jogvita volt folyamatban a közöttük 2013. augusztus 20. óta fennálló szerződés megszüntetése, és különösen a szerződés megszüntetése miatt megtérítendő 20 millió euró összegű kártérítés BZ általi megfizetése tárgyában, olyan új klubot keresett, amely alkalmazni tudja őt.

- 2 Ez a keresés azonban a BZ szerint nehéznek bizonyult az új klubot fenyegető azon kockázat miatt, hogy e klubot BZ-vel egyetemlegesen kötelezik a Lokomotiv Moszkvának járó kártérítés megfizetésére.
- 3 BZ rámutat, hogy annak ellenére, hogy több klub is érdeklődött iránta, a Sporting du pays de Charleroi volt az egyetlen, amelytől ajánlatot kapott, és amely 2015. február 19-én az alábbi két együttes felfüggesztő feltételt tartalmazó kötelezettségvállalást tartalmazó levelet küldte neki:
 - az SA Sporting du Pays de Charleroi szabályszerűen igazolja le és minősítse abból a célból, hogy legkésőbb 2015. március 30-ig részt vehessen az URBSFA, az UEFA és a FIFA által szervezett bármely hivatalos versenyen az első osztályban;
 - ugyanezen határidőn belül szerezzen írásbeli és feltétel nélküli megerősítést arról, hogy az SA Sporting du Pays de Charleroi-t nem terheli egyetemleges kötelezettség egyetlen olyan kártérítési követelésért (többek között szerződés megszüntetése miatti kártérítésért) sem, amelyért BZ esetlegesen a Lokomotiv Moszkvával szemben felelősséggel tartozik.
- 4 2015. február 20-i és március 5-i leveleikben BZ és a Sporting du Pays de Charleroi képviselői mind a FIFA-tól, mind az URBSFA-tól BZ szabályszerű leigazolásának és minősítésének jóváhagyását kérték, annak érdekében, hogy BZ a Sporting du Pays de Charleroi első osztályába léphessen, valamint azt, hogy tekintsenek el a FIFA átigazolási szabályzata 17.2. és 17.4. cikkének a Sporting du Pays de Charleroi-val szemben való alkalmazásától.
- 5 2015. február 23-i levelében a FIFA azt válaszolta, hogy kizárólag a hatáskörrel rendelkező döntéshozó szerv, és nem saját igazgatási szerve jogosult a FIFA átigazolási szabályzata rendelkezéseinek alkalmazására. Az URBSFA 2015. március 6-án tudatta, hogy a FIFA szabályainak megfelelően BZ átigazolására mindaddig nem kerülhet sor, amíg korábbi klubja nem állít ki átigazolásról szóló nemzetközi tanúsítványt (ITC).
- 6 2015. május 18-i határozatával a FIFA vitarendezési tanácsa részben helyt adott a Lokomotiv Moszkva kérelmének, és a BZ által fizetendő kártérítés összegét 10,5 millió euróban állapította meg, BZ kérelmeit pedig elutasította. A vitarendezési tanács azt is kimondta, hogy a FIFA átigazolási szabályzatának 17.2. cikke a jövőben nem alkalmazható BZ-re. E határozatot a Sport Választottbíróság fellebbezés keretében 2016. május 27-én helybenhagyta.
- 7 A 2015. július 24-i szerződéssel a club de l'Olympique de Marseille alkalmazta BZ-t.
- 8 2015. december 9-én BZ a Tribunal de l'entreprise du Hainaut, division de Charleroi (hainaut-i gazdasági bíróság, charleroi-i kollégium) előtt keresetet nyújtott be a FIFA-val és az URBSFA-val szemben 6 millió euró elmaradt haszon megtérítése iránt, amelynek elmaradása ez utóbbiak mulasztása, vagyis a fent

hivatkozott, az általa az uniós jog értelmében jogellenesnek tekintett, vitatott rendelkezések alkalmazása folytán következett be.

- 9 2017. január 19-i ítéletével e bíróság elviekben megalapozottnak nyilvánította BZ kérelmét, és ez utóbbi számára 60 001 euró ideiglenes összeg megfizetésére kötelezte a FIFA-t és az URBSFA-t.
- 10 Az ítélet ellen a FIFA fellebbezést nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz. A perbe hívott URBSFA szintén az említett ítélet megváltoztatását kéri.

Az alapeljárás feleinek alapvető érvei

- 11 Az ügy érdemét illetően BZ a belga Code civil (polgári törvénykönyv) 1382. cikke – amelynek értelmében „aki másnak magatartásával kárt okoz, köteles azt megtéríteni” – alapján felelősnek tartja a FIFA-t és az URBSFA-t az általa elszenvedett kárért.
- 12 Azt állítja, hogy a fent hivatkozott vitatott rendelkezések jogellenesek, mivel ellentétesek az uniós joggal, pontosabban a munkavállalók szabad mozgásának az EUMSZ 45. cikkben kimondott elvével, valamint az EUMSZ versenykorlátozásokat tiltó 101. cikkével.
- 13 BZ szerint az említett rendelkezések elfogadásával és alkalmazásával a FIFA és az URBSFA felrúthatóan járt el, miáltal elmaradt haszonból álló kárt okozott számára, mivel amiatt, hogy e rendelkezések akadályozták egy új klub általi alkalmazását, BZ a 2014–2015. szezonban nem tudta gyakorolni labdarúgó szakmáját.
- 14 Ezt az akadályt az olyan az új klubot terhelő pénzügyi és sporttal összefüggő kötelezettségek (az egyetemlegesség elve, az ITC kiadásának megtagadása) képezik, amely olyan játékos foglalkoztat, akinek a korábbi klubjával fennálló szerződését alapos ok nélkül megszüntették. BZ továbbá a kártérítés kiszámításának módját kifogásolja, amennyiben annak során figyelembe lehet venni a korábbi klub által a játékos felvételére kifizetett összegek nem amortizált részét. Álláspontja szerint a kártérítés (amelynek vonatkozásában adóstársá válik az érintett játékos iránt érdeklődő klub is) az ilyen díj fizetésére kötelezett játékosal kapcsolatosan fokozza a klubok vonakodását, és így akadályozza a munkavállalók Unión belüli szabad mozgását.
- 15 BZ szerint tehát a FIFA-nak és az URBSFA-nak meg kell térítenie a FIFA átigazolási szabályzata vitatott szabályainak jogellenességéből eredő kárt, amelynek akadályozták az új klub általi alkalmazását.
- 16 A FIFA átigazolási szabályzata vitatott rendelkezései jogellenességének alátámasztása érdekében BZ az 1995. december 15-i Bosman ítéletre (C-415/93, EU:C:1995:463, a továbbiakban: Bosman ítélet) hivatkozik.

- 17 Ebben az ítéletben a Bíróság többek között kimondta, hogy az EGK-Szerződés 48. cikkét (jelenleg EUMSZ 45. cikk) alkalmazni kell azokra a szabályokra, amelyeket sportegyesületek hoznak meg, és amelyek munkavállalói tevékenység hivatásos sportolók általi gyakorlásának feltételeit határozzák meg (Bosman ítélet 87. pontja). Megismételte, hogy a munkavállalók szabad mozgása az Unió egyik alapelve (a Bosman ítélet 93. pontja), és úgy ítélte meg, hogy az EGK-Szerződés 48. cikkével (jelenleg EUMSZ 45. cikk) ellentétes a sportegyesületek által meghatározott olyan szabályok alkalmazása, amelyek szerint a valamely tagállam állampolgárságával rendelkező hivatásos labdarúgó-játékost a klubjával kötött szerződésének lejártával csak akkor foglalkoztathatja egy másik tagállamban lévő klub, ha ez utóbbi az eredeti klub részére átigazolási díjat, nevelési vagy képzési költségtérítést fizet (Bosman ítélet rendelkező részének 1. pontja).
- 18 Bár a FIFA és az URBSFA nem vitatja a Code civil (polgári törvénykönyv) 1382. cikkének alkalmazását, tagadják, hogy olyan felróható magatartást tanúsítottak volna, amely megalapozhatja a felelősségüket.
- 19 A FIFA ugyanis azt állítja, hogy a FIFA átigazolási szabályzatának vitatott rendelkezései összeegyeztethetők az uniós joggal.
- 20 Véleménye szerint az említett rendelkezéseknek a Szerződéssel való összeegyeztethetőségét a sportnak az EUM-Szerződés és az Európai Unió szervei által elismert sajátosságai figyelembevételével kell értékelni, amelyek között szerepel többek között a szerződések és a csapatok stabilitásának fenntartása, valamint a sportversenyek integritásának, szabályosságának és megfelelő lebonyolításának megőrzése. A FIFA szerint e sajátosságok olyan jogszerű céloknak minősülnek, amelyek igazolhatják a mozgásszabadságok vagy a verseny esetleges korlátozását.
- 21 A vitatott rendelkezéseket az európai szervek végeredményben az uniós joggal összeegyeztethetőnek ismerték el. Így az Európai Bizottság 2001-ben kifejezte egyetértését a FIFA átigazolási szabályzatával, amelynek egymást követő változatai megőrizték a Bizottság által elfogadott, az átigazolásokra vonatkozó elvek lényegét és célját. A FIFA többek között a Bizottság 2001. március 5-i közleményére hivatkozik, amely megemlíti a FIFA azon kötelezettségvállalását, hogy különböző elvek alapján módosítja a FIFA átigazolási szabályzatát. Arra is hivatkozik, hogy egy 2002. június 5-i sajtóközleményben Mario Monti biztos kijelentette, hogy a FIFA új szabályai összeegyeztetik a játékosok szabad mozgásához és a szerződések stabilitásához való alapvető jogot, valamint a sport integritásának és a bajnokságok stabilitásának jogszerű célját.
- 22 Az URBSFA továbbá azzal az indokkal vitatja a felelősségét, hogy a vitatott rendelkezéseknek nem ő, hanem a FIFA a kibocsátója.

A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja

- 23 A kérdést előterjesztő bíróság szerint komoly, pontos és egybehangzó vélelem áll fenn arra vonatkozóan, hogy a FIFA átigazolási szabályzatának vitatott rendelkezései megakadályozhatták, hogy BZ új klubbal szerződést kössön a Lokomotiv Moszkvával kötött szerződésének megszűnését követően. Ez többek között a Sporting du Pays de Charleroi által aláírt kötelezettségvállalást tartalmazó levélből tűnik ki, amely a szerződés megkötését a korábbi klubnak járó kártérítés kifizetésével kapcsolatos egyetemlegesség hiányától és az ITC kiadásától teszi függővé. Ezenkívül BZ röviddel azt követően csatlakozhatott egy klubhoz, hogy a Sport Választottbíróság úgy döntött, hogy a jövőre nézve nem alkalmazza a FIFA átigazolási szabályzatának 17.2. cikkét.
- 24 A BZ-vel szembeni felelősség megállapításához megkövetelt kötelezettségzegés fennállását illetően a kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy annak értékelése az FIFA átigazolási szabályzata vitatott rendelkezéseinek az EUM-Szerződéssel való összeegyeztethetőségétől függ, így ezzel kapcsolatban előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel kell fordulnia a Bírósághoz.
- 25 A Bíróság ítélkezési gyakorlatának jelenlegi állása szerint ugyanis a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy nem vizsgálhatja az említett rendelkezéseknek az uniós joggal való összeegyeztethetőségét, mivel ez az értékelés különösen a sportegyesületek által követett célok és az EUM-Szerződésben biztosított jogok közötti egyensúlyra tekintettel kényesnek bizonyul.
- 26 Ezenkívül úgy tűnik, hogy a Bosman ítélet alapjául szolgáló ügyben a Bíróság elé terjesztett kérdés nem hasonlítható a jelen üggyhez, amely egy klubnak a szerződés alapos ok nélküli megszüntetése következtében járó kártérítésre, valamint az új klubnak az említett kártérítés kifizetéséért fennálló egyetemleges felelősségére vonatkozik. A Bosman ügy a klub és az érintett játékos közötti szerződés lejáratakor fizetendő átigazolási díjra, nevelési vagy képzési költségtérítésre vonatkozott.
- 27 Az URBSFA felelősségének azon az alapon történő vitatását illetően, hogy nem ő a vitatott rendelkezések kibocsátója, a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a FIFA szabályozásának tiszteletben tartása mellett az URBSFA feladata a szövetségéhez tartozó klubok játékosainak felvétele. Az URBSFA tehát az, amely a jelen ügyben nem tudott kedvező választ adni BZ részére a Sporting du Pays de Charleroi-ba történő igazolása és szabályszerű minősítése iránti kérelmére. E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az URBSFA felelősége is megállapítható, amennyiben a FIFA átigazolási szabályzatának vitatott rendelkezései sértik az uniós jogot.
- 28 A kérdést előterjesztő bíróság ebben a szakaszban nem tartja relevánsnak, hogy a Bíróság elé terjessze a BZ által javasolt további előzetes döntéshozatal iránti kérdéseket, amelyek szerinte csak az előterjesztett kérdésre adandó igenlő válasz esetén bírnak jelentőséggel.